

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-955/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola Choltice, okres Pardubice
Sídlo	Lipoltická 245, 533 61 Choltice
E-mail právnické osoby	zs.choltice@volny.cz
IČ	60157046
Identifikátor	600096246
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iva Sedláčková
Zřizovatel	městys Choltice
Místo inspekční činnosti	Lipoltická 245, 533 61 Choltice
Termín inspekční činnosti	4.–6. 10. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Ve školním roce 2016/2017 se v době inspekční činnosti vzdělávalo v Základní škole Choltice, okres Pardubice (dále „škola“) celkem 257 žáků ve 13 třídách. Jejich počet se v posledních letech mírně zvýšil, kapacita (400 žáků) je využita z 64 %. Aktuálně bylo evidováno 31 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Učíme se pro život 4“ (dále ŠVP ZV).

Zájmové vzdělávání ve školní družině (dále ŠD) je organizováno ve čtyřech odděleních pro přihlášené žáky 1. až 4. ročníku. Kapacita byla od 1. září 2015 navýšena z 85 na 100 zapsaných žáků a je plně využita. Vzdělávání je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu „Sport, hry, tvořivost, dětem pro radost III“ (dále ŠVP ŠD).

Školní jídelna poskytuje stravování žákům a zaměstnancům školy, dietní stravování nezajišťuje.

Škola je jediná v městysi, navštěvují ji ze třetiny místní žáci, ostatní dojíždějí z více než dvaceti okolních obcí. To způsobuje problémy v organizaci vzdělávání z důvodu nepříznivé dopravní obslužnosti.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci druhým rokem, teprve postupně rozvíjí své manažerské schopnosti a dovednosti a mění model řízení nastavený předešlým ředitelem. Z těchto důvodů není delegování pravomocí na širší vedení zcela účelné. Souběh funkcí se nepříznivě projevil při vykonávání specializovaných činností. Také systém kontroly zatím není důsledně propracovaný. To se odrazilo například v nerovnoměrném rozložení obsahu učiva v předmětu vlastivěda. Pozornost věnovaná práci jednotlivých učitelů je dostatečná (hospitace, monitorování jejich činnosti). Zpětná vazba, kterou jim vedení poskytuje, však zatím méně účinně přispívá k jejich rozvoji a neprojevuje se ve zvýšení kvality výuky. Úroveň školou vytvořených interních předpisů se zlepšila. Při přijímacím řízení postupuje ředitelka ve shodě s platnými právními předpisy.

Škola od letošního roku začíná naplňovat koncepci rozvoje školy vypracovanou ředitelkou ve spolupráci s kolektivem zaměstnanců i zřizovatelem. Jasně cíle jsou stanoveny především v oblasti materiálního rozvoje a vnějších vztahů, menší pozornost je v ní věnována vzdělávacímu procesu, což souvisí s méně účinným vyhodnocováním jeho úrovně.

Pravidla pro komunikaci s rodiči a dalšími partnery jsou nastavena. K informování rodičů i široké veřejnosti škola využívá především kvalitně zpracované internetové stránky, kde jsou volně k dispozici všechny zásadní dokumenty školy. Rodiče jsou dále o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni na třídních schůzkách i prostřednictvím žákovských knížek. Pro řešení akutních problémů mají k dispozici kontakt na ředitelku i výchovnou poradkyni, se kterými je mohou okamžitě řešit či si domluvit schůzku. Funkční je spolupráce se školskou radou, zástupci rodičů i zřizovatele poskytují ředitelce na jednáních zpětnou vazbu, přicházejí s náměty ke zlepšení chodu školy.

Pedagogický sbor tvoří 18 učitelů a tři vychovatelky školní družiny, které zároveň pracují v dopoledních hodinách se žáky se SVP jako asistentky pedagoga. Vzdělávací proces v ŠD částečně zajišťují i učitelky prvního stupně. Všichni splňují požadovanou odbornou

kvalifikaci. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází především ze zájmu vyučujících, zpravidla je v souladu s potřebami školy. V loňském roce bylo zaměřeno především na problematiku výchovného poradenství a práci se žáky se SVP, dále na metodiku téměř všech předmětů. Přestože aktivita učitelů v oblasti profesního rozvoje je poměrně vysoká, informace ze školení si učitelé předávají na jednání metodických orgánů i v rámci neformálních diskuzí, do zvýšení efektivnosti vzdělávacího procesu se to zatím nepromítlo. Spolupráce učitelů je poměrně intenzivní. Aktivně pracují metodické orgány, dobré vztahy v kolektivu potvrzují i každodenní krátká neformální setkání. Využívány jsou i vzájemné hospitace. Větší důraz je kladen na řešení organizačních záležitostí (projekty, soutěže), problémy ve výuce jsou identifikovány a projednávány, k nastavení účelných opatření ale zpravidla nedochází v potřebné míře.

Výchovné poradenství a prevenci rizikového chování žáků dlouhodobě souběžně zajišťuje vyučující s absolvovaným specializačním studiem výchovného poradenství. Převážně se věnuje obvyklým činnostem kariérového poradenství a administraci dokumentace žáků se SVP. Průběžně je uskutečňována spolupráce se školskými poradenskými zařízeními. V oblastech metodické a informační činnosti, zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky, aj. byly zjištěny značné rezervy. Individuální vzdělávací plány (dále IVP) byly zpracovány, úroveň jejich zpracování jeví známky formálního zpracování a místy i neprovázanosti péče o žáka se SVP (např. byla zcela opomenuta pozice asistenta pedagoga a pravidla spolupráce s vyučujícími). Vyhodnocování IVP probíhalo převážně popisným způsobem, který postrádá konkrétní specifická opatření směřující k úspěšnému vzdělávání žáků se SVP. Obdobná situace byla shledána i v oblasti prevence rizikového chování žáků. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti metodika prevence včetně navržených a realizovaných opatření postrádalo systém, vykazovalo prvky nahodilosti. Minimální preventivní program byl zpracován v univerzální, obecnější podobě. Tematicky zaměřené aktivity pro žáky jsou ale pořádány (projekt „Kouření a já“, interaktivní program „Drogy jinak“, spolupráce s Drop In o.p.s., využití akcí pořádaných Městskou policií Přelouč a další). Vstřícným krokem k zajištění kvalitnějšího výchovného poradenství je zavedení pozice školního psychologa, prozatím jeho činnost probíhá v minimální míře (čtyři návštěvy školy za pololetí).

Bezpečnosti a ochraně zdraví je věnována přiměřená pozornost. Od nejnižších ročníků žáci získávají informace z oblasti dopravní výchovy, realizují praktická cvičení pro případ mimořádných situací, poskytnutí první pomoci apod. V loňském školním roce po zjištění rizik v rámci šetření stížnosti ČŠI přijala ředitelka účinná bezpečnostní opatření pro vstup cizích osob a zákonných zástupců do budovy. Žákům 4. až 9. ročníku čekajícím na odpolední vyučování byl umožněn pobyt v klubovně v přízemí budovy pod dohledem pedagogického pracovníka.

Prostorové a materiální podmínky umožňují plnění školních vzdělávacích programů. Učitelé mají k dispozici vyhovující počet výpočetní a zobrazovací techniky. Účelně vybavená ŠD umožňuje žákům výběr a volbu různých aktivit. Pro plnění cílů vzdělávání využívá rovněž další prostory školy včetně venkovních sportovišť a zahrady. Ředitelka se v součinnosti se zřizovatelem postupně snaží zlepšovat stav budovy školy (částečná výměna osvětlení ve škole, rekonstrukce části prostor školní družiny). Ke zkvalitnění materiálních podmínek vzdělávání škola využívá také dotační programy. V uplynulém období bylo takto nakoupeno množství titulů do školní knihovny a vybudován bezbariérový přístup do budovy. Učební pomůcky, učebnice i hračky jsou průběžně obměňovány podle finančních možností.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Realizovaný ŠVP ZV byl aktualizován k 1. 9. 2016 v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, významnější změny nebyly provedeny. Pozitivem zůstala široká nabídka volitelných předmětů pro žáky druhého stupně, což jim umožňuje realizovat se a být úspěšní v oblasti, pro kterou mají předpoklady, či o kterou mají zájem. Organizaci vzdělávání komplikují od třetí vyučovací hodiny krátké pětiminutové přestávky, jednání školy o úpravě dopravní obslužnosti byla neúspěšná.

V hospitovaných hodinách vycházely stanovené cíle z ŠVP ZV, v jejich obsahu převažovala vědomostní a dovednostní složka, většinou chyběla postojová. Nejčastěji byla využívána frontální výuka, kterou doplňovala občasná samostatná práce. Kooperativní formy činnosti se uplatnily jen výjimečně, spolupráce mezi žáky byla rozvíjena v minimální míře. Metodicky a organizačně byla výuka vedena správně, požadavky na žáky byly přiměřené a jasně formulované. Z výukových metod učitelé volili zejména řízený rozhovor a práci s textem, aktivizující činnosti zařazovali ojediněle. Motivace žáků a využití souvislostí s praktickými zkušenostmi byly začleňovány méně. Činnosti žáků byly málo pestré, nedocházelo k jejich prostřídávání, zpravidla chyběl dostatečný prostor pro vlastní objevování pravidla či postupu. Nastavený způsob výuky tak často vedl k pasivitě žáků a tím k nižší efektivitě výuky. Vzdělávací proces provázela klidná atmosféra, žáci dodržovali pravidla chování a komunikace, zřetelný byl partnerský přístup učitelů k žákům. Občas byly užity prvky sebehodnocení, vzájemné hodnocení žáků chybělo. Závěrečné shrnutí a zhodnocení většinou nebylo součástí hodiny.

Výuka na prvním stupni byla dostatečně názorná, pozitivem byly pomůcky vytvořené vyučujícími i připravenost dostatečného množství materiálů a pomůcek. Učivo bylo ojediněle prezentováno nebo procvičováno prostřednictvím výukových programů pro interaktivní tabule. Vzhledem k věku žáků se zde ve větší míře projevovala přílišná délka některých aktivit, což vedlo ke ztrátě koncentrace žáků a projevům únavy. Naopak pozitivně aktivizující vliv mělo kladení důrazu na vlastní prožitek, zkušenost a aktivitu žáků pozorované především ve výchovně zaměřených předmětech či dílčí včasná pochvala, která žáky krátkodobě podněcovala k pozorné práci. Vzdělávací proces na druhém stupni byl méně názorný, činnostní učení bylo výjimečné, pozornost žáků naopak zvyšovalo časté účelné využití dataprojektoru pro podporu výuky.

V průběhu výuky byly jen velmi málo zohledňovány rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků, diferencované činnosti nebyly zařazovány. Podpora žáků se ŠVP byla minimální, i u nich chyběl diferencovaný přístup i aktivity, které by směřovaly k reedukaci poruchy. Přínosem naopak byla přítomnost asistentek pedagoga, jejich individuální práce se žákem a spolupráce s vyučujícími měla příznivý vliv na vzdělávací proces těchto žáků se ŠVP.

Pozitivem je důraz kladený ve výuce na čtenářskou gramotnost. Celoročně probíhaly především na prvním stupni čtenářské dílny, které efektivně podporovaly u žáků zájem o knihy a vedly ke zvýšení návštěvnosti školní knihovny s nově doplněným knižním fondem. Podporu čtenářství rozvíjelo i zapojení do projektu „Záložka do knihy spojuje školy“ či „Maraton čtení tatínků“ na prvním stupni. Škola se zřetelně zaměřuje na environmentální výchovu. Kromě třídění a sběru odpadu se žáci zapojují do množství projektů (Den Země aj.), spolupráce s vnějšími partnery (např. myslivecké sdružení) vede k praktickému směřování aktivit.

Činnost ŠD vychází ze Školního vzdělávacího programu pro školní družinu, který byl po personálních změnách ve školním roce 2015/2016 uveden novou vedoucí

vychovatelkou do souladu se zákonnými požadavky. Účelně navazuje na vzdělávací oblasti ŠVP ZV. S dokumentem však pedagogové aktivně nepracují. Výstupy prováděných hodnotících procesů se zřetelně nepromítly do úprav obsahu a časového plánu, tak aby lépe vyhovoval průběhu vzdělávacího procesu (nerovnoměrné rozvržení vzdělávacích oblastí a aktivit). Naplňování ŠVP ŠD probíhá podle zavedených mechanismů. V průběhu sledovaných činností byly zohledňovány individuální schopnosti a potřeby žáků. K osobnostnímu rozvoji žáků účinně přispívalo jejich vedení k porozumění sobě samému a druhým, utváření dobrých mezilidských vztahů, rozvoji komunikace a sociální dovednosti pro řešení složitých situací (konfliktů). Pozitivem je efektivní propojování aktivit školní družiny a školy, např. tematické výstavy, oslavy, zápis dětí do prvních tříd apod.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola se pravidelně zabývá hodnocením výsledků vzdělávání žáků. Učitelé získávají zpětnou vazbu o úrovni znalostí a dovedností hlavně obvyklými metodami (zkoušení, testy, písemné práce). Využívány jsou i srovnávací testy paralelních tříd v ročníku na prvním stupni. S výsledky žáků zatím škola nepracuje zcela efektivně, jejich analýza je málo využívaná v plánování podmínek a průběhu výuky na další období. Významná je pro školu pozitivní zpětná vazba o úrovni vzdělávacího procesu, kterou získává vedení při setkáních s absolventy školy. Externí testování škola nevyužívá.

Srovnání znalostí a dovedností žáků umožňuje i jejich účast v rámci mnoha soutěží. V minulém školním roce se zúčastnili okresního kola dějepisné olympiády, olympiády v anglickém jazyce či soutěže Mladý chemik, významných úspěchů nedosáhli. Více úspěšní byli v Logické olympiádě, kde všech šest žáků mělo úspěšnost nad 75 %. Tradičně dobře se škola umisťuje v soutěži Právo pro každý den, v loňském školním roce družstvo osmého ročníku postoupilo do krajského kola.

Ve školním roce 2015/2016 ve druhém pololetí prospěla s vyznamenáním velká část žáků prvního stupně (80 %). Pozitivem je, že až na výjimky mezi nimi byli všichni z prvního a druhého ročníku, což jim umožnilo zažít pocit úspěchu a kladně je motivovalo pro další školní práci. Na druhém stupni byl počet žáků s vyznamenáním výrazně nižší (20 %). Škola jako jednu z hlavních příčin uvádí odchody žáků z pátého ročníku na víceleté gymnázium, dále situaci neanalyzovala a nepřijala účinná opatření. Pozitivem je naopak nízký počet neprospívajících (v loňském roce pouze jeden žák). Podpora žáků s rizikem neúspěchu spočívá především v nabídce opětovného vysvětlení látky v rámci individuálního doučování. Žákům se ŠVP je podle zájmu poskytována individuální reedukační péče.

Jen méně závažné potíže s chováním žáků a zanedbatelný počet neomluvených hodin potvrzuje pouze jedno hodnocení z chování stupněm uspokojivé. Pokud se problematické chování (krádež, náznaky šikany aj.) vyskytne, škola ho řeší obvykle ve spolupráci se zákonnými zástupci, ojediněle i s orgánem sociálněprávní ochrany dětí. Využíván je metodický materiál MŠMT pro práci s individuálním výchovným plánem (např. formulář záznam z jednání), zpracovat tento plán nepovažovala zatím za nutné.

Škola účinně rozvíjí klíčové kompetence především sociální a občanské v rámci aktivit, které doplňují vlastní výuku (např. Vánoční a Velikonoční dílny) a současně školu prezentují na veřejnosti. Přínosem pro budování sociálních vztahů jsou i projekty, které jsou součástí výuky (např. celoškolský „Německý den“, „Angličtina hrou“, který žáci osmého ročníku připravili pro čtvrtý ročník) či ozdravné pobyty tříd prvního stupně.

Sociální citění pozitivně ovlivňuje také účast v charitativních akcích (sběr plastových víček aj.). Rozvoj pracovních kompetencí podpořil v loňském roce projekt Technohrátky zaměřený na nácvik praktických technických dovedností žáků osmého ročníku v odborných pracovištích středních škol. Pozitivem je široká nabídka zájmových kroužků, která umožňuje růst žáků v oblastech, pro které mají předpoklady, a smysluplné trávení volného času.

Závěry

Hodnocení vývoje

- zvýšila se kvalita zpracování vnitřních předpisů, což se příznivě projevilo v organizaci vzdělávacího procesu i zajištění bezpečnosti žáků,
- nezměnil se styl výuky s převahou frontální formy práce.

Silné stránky

- efektivní propojení aktivit ŠD a ZŠ,
- aktivní spolupráce pedagogů.

Slabé stránky

- výsledky hodnotících procesů v ŠD se zřetelně nepromítly do úprav vzdělávacího procesu tak, aby lépe vyhovoval aktuálním podmínkám,
- řízení není zcela funkční, neúčelné nastavení pravomocí se nepříznivě odráží ve vzdělávacím procesu,
- méně efektivní průběh výuky, neumožňující rozvíjet rovnoměrně všechny klíčové kompetence,
- minimální diferenciací práce žáků podle jejich individuálních možností,
- chybějící nebo jen málo efektivní využívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků,
- nedostatečně účinná opatření ke zlepšení průběhu výuky na základě analýzy výsledků vzdělávání žáků,
- individuální potřeby žáků se SVP jsou zohledňovány v minimální míře (vyjma vzdělávání žáků s asistenční podporou).

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zaměřit vzdělávání pedagogů na aktivizující metody práce a metody sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků,
- diferencovat vzdělávací proces vzhledem k nadaným i slabším žákům i žákům se SVP,
- dotvořit kontrolní a hodnotící procesy v oblasti průběhu a výsledků vzdělávacího procesu a účelně je využívat k jeho zkvalitnění.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 1. října 2009 včetně Dodatku č. 1 a 2
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 3 248/2007-21, ze dne 22. února 2007
3. Výpis správního řízení o změně v rejstříku škol a školských zařízení, čj. MSMT-288 46/2015-3, ze dne 15. září 2015
4. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 35453/2015, ze dne 1. září 2015
5. Jmenování na pracovní místo ředitelky školy, čj. 431/2015, ze dne 30. března 2015
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Učíme se pro život 4“ platný od 1. září 2016
7. Školní vzdělávací program pro školní družiny „Sport, hry, tvořivost, dětem pro radost III“ platný od 1. září 2016
8. Školní řád účinný od 1. září 2016
9. Vnitřní řád školní družiny účinný od 1. září 2016
10. Doklady o dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
11. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017
12. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími problémy, školní rok 2016/2017
13. Rozvrhy hodin tříd, školní roky 2015/2016, 2016/2017
14. Třídní knihy, školní roky 2015/2016, 2016/2017
15. Kniha úrazů, školní rok 2015/2016
16. Záznamy z pedagogických rad školní roky 2015/2016, 2016/2017
17. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní roky 2015/2016, 2016/2017
18. Zápisní listky ŠD, školní rok 2016/2017
19. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2015/2016
20. Školní matrika ZŠ, školní roky 2015/2016, 2016/2017
21. Dokumentace k zajištění bezpečnosti žáků
22. Dlouhodobá koncepce rozvoje školy ze dne 1. září 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Helena Slováčková, školní inspektorka

Mgr. Helena Slováčková v. r.

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Eva Škodová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 31. 10. 2016

Datum a podpis ředitelky školy zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Iva Sedláčková, ředitelka školy

Mgr. Iva Sedláčková v. r.

V Cholticích 7. 11. 2016